

MAGNETI

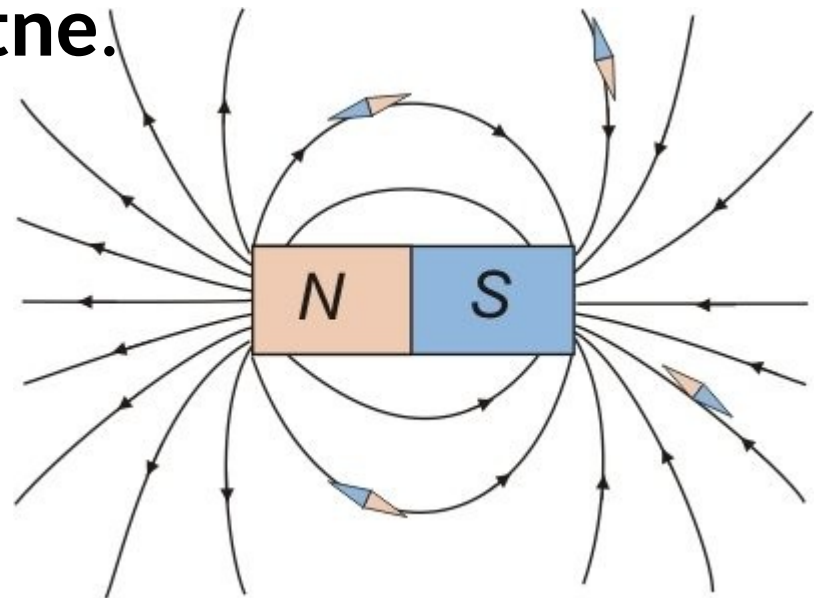
Kje jih najdemo?

- Magnet za tablo
- Sušilnik za lase
- Polnilec za telefon
- Elektromagnetno dvigalo
- Kompas
- Rentgensko slikanje

MAGNETNA SILA

- Sila, ki jo povzroča magnet ali elektromagnet, je magnetna sila.
- Deluje na daljavo
- Snovi, na katere deluje močna magnetna sila, imenujemo **feromagnetne**.

MAGNET

- Vsak magnet ima **severni in južni pol**
- Severni pol N, južni S

- Severni pol enega magneta in južni pol drugega magneta se privlačita
- Dva severna ali dva južna pola se pa odbijata
- Ko večamo razdaljo med magnetoma, opazimo, da se magnetna sila med njima zmanjšuje

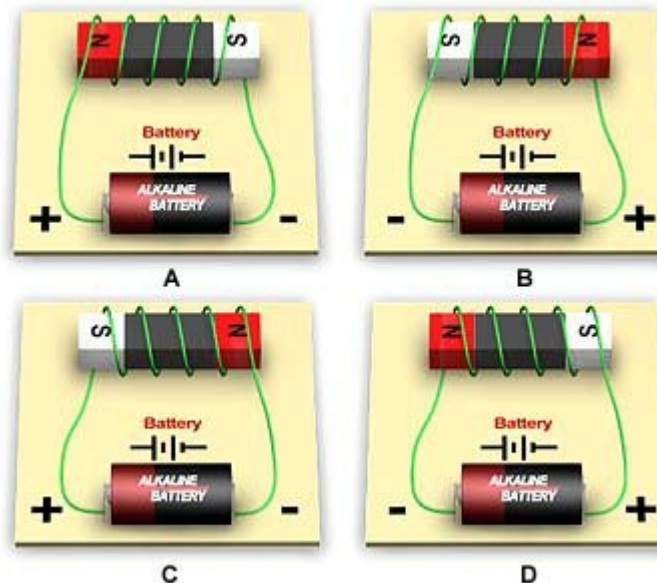

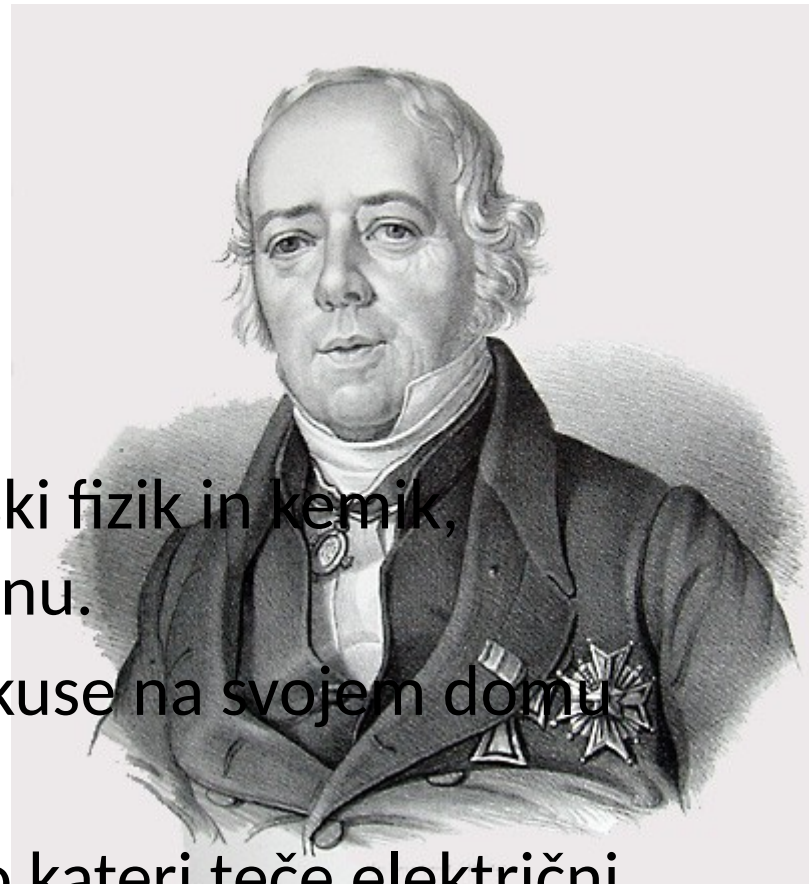
- Prva uporabna magnetna naprava- kompas.
- Kitajci so opazili, da se namagnetena žlica iz železa na bakrenem podstavku obrača v smeri sever-jug.
- Shen Kua je opisal prvi navigacijski kompas z magnetnico okoli leta 1088.
- Prostor okoli Zemlje se obnaša, kakor da bi znotraj Zemlje imeli velikanski magnet.
- Južni pol tega magneta skoraj sovpada s severnim geografskim polom, zato severni pol magnetnice v kompasu vedno kaže proti severu.

ELEKTROMAGNET

- Do pred približno 200 leti so mislili, da so edini izvori magnetnega polja trajni magneti
- Vedeli so, da se v bližini trajnega magneta magnetnica obrne v smeri polja.

- Hans Cristian Oersted je bil danski fizik in kemik, profesor na univerzi v Kopenhagnu.
- Pripravil je demonstracijske poskuse na svojem domu za študente in prijatelje.
- Želel je pokazati, kako se žica, po kateri teče električni tok, zaradi upora in sproščene toplote segreje.
- Prav tako je hotel pokazati še nekaj poskusov iz magnetizma, zato je imel na isti mizi tudi magnetnico.
- Izumil je elektromagnet

- Povezuje električne in magnetne pojave in je izhodišče za delovanje večine električnih naprav, brez katerih si danes življenje težko predstavljamo.

POLARNI SIJ

- Polarni sij je čudovit naravni pojav v ozračju, ki ga največkrat vidimo blizu polov, redko pa iz Slovenije. Proti Zemlji ves čas prihajajo nabiti delci iz vesolja. Zemeljsko magnetno polje ukrivi tirnico teh delcev proti poloma, zato delci potujejo daljšo pot skozi atmosfero, kakor če bi se gibali naravnost. Na poti skozi atmosfero lahko delci iz vesolja trčijo v molekule zraka. Pri tem nastane svetloba, ki na nebu naredi lepe vzorce.

HVALA!

